

ΗΡΩΪΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΘΑΜΑΡ, Η ΘΟΥΡΛΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝΩΝ

Ο πρώτος και τελευταίος έρωτας της Θαμάρ. Ο άπιστος και επίθευλος σύζυγός της. Μιά βδελυρή καταγγελία κατά της σύζυγού του. Η μετάνοια των ψευδομαρτύρων. Η έξορξα του συζύγου της βασίλισσας. Στο Βυζάντιο. Η έκστρατεία του έναντιον της Κουταΐδας. Η ηρωική Θαμάρ επί κεφαλής του στρατού της. Πώς έσκέτωσε το σύζυγό της. Το κεφάλι του προδότη. Στο μυστικό κελλί του μεναστήριου. Δεήσεις και δάκρυα, κτλ.

ΤΗΝ Υπερκαυκασία, το μεγάλο αυτό τμήμα της απέραντης Ρωσίας, ύπαιθρι και μιά πόλις μ' ένδοξότατο ιστορικό παρελθόν. Η πόλις αυτή είνε η Κουταΐς, πρωτεύουσα της αρχαίας Κολχίδος, πατρίδας του Ίάσονος και της Μήδειας. Θεώροτοι θράκοι και πυκνά διάση από κασιανές τριφυροίς από παντού την πόλι αυτή, την όποια σκεπάζει ένας οφρανόσ πάντα βαρύς και μολυβένος, ο ίδιος καταθλιπτικός οφρανόσ που δίνει στον Καύκασο το τραγικό εκείνο μεγαλείο του...

Μιά η Κουταΐς είνε διάσημη και για ένα άλλο λόγο: Υπήρξε επί πολλές δεκαετηρίδας, κατά τη διάρκεια του μεσαιώνος, η πρωτεύουσα της Γεωργίας, της χώρας όπου θγάζει παλληκάρια μιά γενναία κ' από λειονάρια και παρθένας μιά άπορφορες κ' από περιστέρες, όπως λέει σ' ένα τραγούδι του ο Μιχαήλ Λέμοντωφ, ο Ρώσος ποιητής που έζηηνος τις άγιες ώμορφες του Καυκάσου. 'Απ' όλους όμως τους βασιλείς που διέπρεψαν στην Κουταΐδα, μεγαλειότερη αίγλη έδωσε σ' αυτήν την πόλι μιά γυναίκα, η βασίλισσα Θαμάρ, της όποιας όλοκληρη η ζωή στάθηκε ένα μυθιόλορημα με άπιστευτες, με καταπληκτικές περιπέτειες. Αύτης της ήρωικής γυναίκας την ιστορία θα σας διηγηθούμε σήμερα.

Η Θαμάρ ανέβηκε στο θρόνο της Γεωργίας το 1180, ύστερ' από τον τραγικό θάνατο του πατέρα της, του βασιλέως Δαυίδ Γ', που τον έπνιξε με τα χέρια του ο ίδιος ο αδελφός του.

Τόν καιρό που η Θαμάρ ήταν ακόμα πριγκίπισσα—παιδούλα δεκατέντε χρονών—ήρθε άνταρ ένα Ρώσο πριγκίπια, τόν όποιο αγάπησε με όλη τη δύναμη της παρθεναίας καρδιάς της. Στην αρχή ο σύζυγός της ήταν καλός και τρυφερός μαζί της. Όταν όμως αργότερα η Θαμάρ έγινε βασίλισσα, ο σύζυγός της, ο όποιος δεν μπορούσε να βασίλευσ' επειδή ήταν από άλλο τόπο, συνέλαβε το σατανικό σχέδιο να διώξη τη γυναίκα του από το θρόνο, με την κατηγορία ενός μεγάλου παραπτώματος. Έτσι θα είχε το δικαίωμα να γίνει αυτός βασιλέας και να ξεουσιάζη μόνος του το μεγάλο εκείνος κράτος...

Από την πρώτη μέρα που ανέβηκε η Θαμάρ στο θρόνο, έδειξε παρά τη νεαρή ηλικία της, διοικητική ιδιοφυία και οργανωτικό πνεύμα, που δεν τό περιμενε κανείς από μιά γυναίκα. Αρχισε να ψηφίζει νόμους που ανακούφιζαν το λαό της, να φροντίξη για τους φτωχούς και για τους άρρωστους, να βάζη κάποιο χαλινό σ' άρπακτικά έντοματα των πλουσίων μεριστάνων, ν' απλουσταίη το σύστημα της εισφοράς των φόρων κτλ.

Ο σύζυγός της υπεκρίνετο τόν ένθουσιασμένο από τό έργο της και φαινότανε πρόθυμος να την βοηθήσει σέ ό,τι του ζητούσε. Μά δεν έπαυε συγχρόνως να έποφθαλιμά τό θρόνο. Η Θαμάρ, έρωτευμένη ακόμα μαζί του, δεν μπορούσε, η δυστυχισμένη, να φανταστ'η πως έσταινε ένα φρέδι στην άγκαλιά της.

Η τραγική αλήθεια της άπεκαλύφθη την ήμερα που ο σύζυγός της την κατήγγειλε στο λαό ότι είχε δ'ηθεν άνομες σχέσεις μ' ένα μαύρο σκλάβο των άνακτόρων!...

Ο λαός—κατά πάντα άβουλο και εύκολόπιστο—πίστεψε στα πλανερά λόγια του πριγκίπιας και ζήτησε την άσθητη τιμωρία της βασίλισσας, που άτιμασε μ' ένα βδελυρό έρωτα τό θρόνο της Γεωργίας!

Μιά οι ψευδομαρτυρες που τους είχε πληρώσει ο πριγκίπια για να καταθέσουν πως είδαν τη Θαμάρ στην άγκαλιά του μαύρου σκλάβου, όταν θρεθήσαν μπρός στους δικαστάς, όταν αντίκρισαν τό βουβό μά περιφρανο πόνο της βασίλισσας—που δεν καταδεχότανε ούτε ν' άπολογηθ'η—μετανόησαν και, πέρτοντας στα γόνατα, έξομολογήθηκαν στους δικαστάς όλη την αλήθεια, με δάκρυα συντριβής...

Η είδησι αυτή προξένησε κατάκληση σ' όλους τους Γεωργιανούς. Συνέλαβαν άμέσως τόν πριγκίπια, που έφραμε τώρα από τό φρόνο του, και τόν κάθησαν αυτόν στο έδολιο του κατηγορουμένου. Και οι ίδιοι οι δικαστάι, που έπρόκειτο να καταδικάσουν τη βασίλισσα, για ένα φανταστικό έγκλημα, καταδικάσαν τόν πριγκίπια σέ θάνατο διά βασανιστήριον, για την βδελυρή του πράξη.

Τότε η Θαμάρ έδειξε όλο τό μεγαλείο της καρδιάς της. Δεν μπορούσε να ξεχάση πως ο έλεεινός εκείνος άνθρωπος που την κάτταξε τώρα με θλιέματα γεμάτα άγωνία και ίκεσία, πως ο άνθρωπος εκείνος που δεν έδίστασε να διασώξη την ύποληψή της, ήταν ο πρώτος άνδρας που αγάπησε, ο άνθρωπος που αγάπησε άκόμα, χωρίς να τολμά ούτε η ίδια να τ' όμολογήση στον έαυτό της.

Και τόν συνεχώρησε! Του χάρισε τη ζωή, εις άνάμνηση της πρώτης των αγάπης, με τόν όρο όμως να φύγη από την Κουταΐδα και να μη ξαναπατήση τό πόδι του στη Γεωργία.

Ότόσο, ο άνάξιος αυτός άνθρωπος, άντι να μειωμένη για την πράξη του ύστερ' από τη μεγαλοφυα που έδειξε απέναντι του η γυναίκα του, άντι να αισθανθ'η ευγνωμοσύνη προς τη Θαμάρ που του χάρισε τη ζωή, έμίσσησε περισσότερο τη σύζυγό του! Και όρκίστηκε να την εκδικηθ'η, σαν να έφραγε η Θαμάρ άν τόν έδιωξε με βραϊές ο λαός της Γεωργίας...

Φεύγοντας λουτών από την Κουταΐδα, τράβηξε για την Κωνσταντινούπολι.

Εκεί συναντήθηκε με πολλούς στρατηγούς του Βυζαντίου, από εκείνους τους στρατηγούς που προσέφεραν τις υπηρεσίες τον σέ όποιον τους αλήθωνε. Έμίσσησε πολλούς άντ' αυτούς, στρατολόγησε μερικώς χιλιάδες άνδρων και τους ώδήγησε στη Γεωργία για να εκθρονίση τη Θαμάρ!

Η πρώτη του διωξ' έκστρατεία είχε τραγική άποτυχία. Τα στρατεύματα της Θαμάρ άπεδεκάτισαν τό άτακτα στήση του πριγκίπιας. Ότόσο εκείνος δεν έχασε τό θάρρος του. Το μέρος του κατά της συζύγου του το έδινε διαβολική δύναμη για να συνεχίση τις προσπάθειές του. Και ήρθε περιπλανήθηκε κάμποσο καιρό στα βουνά και στα χωριά του Καυκάσου, κωφόρθεσε να μαζέρη, με άπατηλές ύποσχέσεις, μερικώς έκαιοντάδες άγρανθοόπων. Και μ' αυτό τό στρατό, έξεστράτευσε για δεύτερη φορά έναντιον της πρωτεύουσας της Γεωργίας...

Η Θαμάρ έχασε την ύπομονή της αυτή τη φορά. Μιήσε η ίδια επί κεφαλής του στρατού της και έπετέθη κατά του πρώην συζύγου της, με την άπόφασι να ξεμπερδέμη μιά για πάντα μαζί του.

Οι Κανάκιοι πολεμιστάι του πριγκίπιας ήσαν σκληροί και έμτεροι πολεμιστάι, άρνού ο πόλεμος ήταν η πιο αγαπημένη τους άσχόληση. 'Αλλ' η παρουσία της βασίλισσας των έδινε υπεράνθρωπη δύναμη και άντοχή στους Γεωργιανούς. Πολεμούσαν σαν λειονάρια, βλέποντας την ίδια τη Θαμάρ να πολεμά γενναία, καθάλλα σ' ένα φρενισμένο μαύρο άλογο...

Και η νική στεφάνωσε τα όπλα τους.

Η Βασίλισσα Θαμάρ.

Οι Καινάσιοι οχορπίστηκαν συντριμμένοι στα γύρω δουνά. Μά η νύχτα δέν ήταν πλήρης γιά τή Θαιμά, αφού ὁ σύζυγός της ζούσε ἀκόμα. Τόν κινήησε μόνη της στίς χαράδρες καί στούς λόγγους. Καί τέλος τόν συνάντησε σέ μιὰ βουνοκορφή. Ὁρμησε πάνω του μέ γυμνὸ τὸ σταθί της. Ὁ πρίγκιπ, κατόπιστος, ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴ μάχη καί ἀπὸ τὴν ἀπελπισία γιά τὴν ἀποτυχία του, ἤθηκό πλέον ἐρείπει. δέν εἶχε τὸ θάρρος νὰ πεθάνῃ τοῦλάχιστον σάν ἄντρας. Γοητίσσε λοιπὸν μπρός στὴ γυναῖκα του καί ζήτησε τὴ συνχώρησή της.

— Δέν σέ πιστεύω πειά ! τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ Θαιμά. Ἐτοιμάσου νὰ πεθάνῃς !...

Καί μ' ἓνα χρίσμα τοῦ σπιάθου της, ἔκοψε τὸ κεφάλι τοῦ συζύγου της — τὸ κεφάλι αὐτὸ ποὺ τὸ εἶχε ἄλλοτε χαϊδεύει μέ τὴν τριφερότητα, ποὺ τὸ εἶχε γεμίσει φιλιά. Κατόπι, ἔσκυψε, τὸ πήρε ἀπὸ καταγῆς ματωμένο, τὸ κάρταξε ἀμίλητη καί κάτῳρη καί τὸ τίλιξε σὲ μανδύα της....

Ἔστω' ἀπὸ τὴν πολυμυθὴ αὐτὴ περιπέτεια, ἡ Θαιμά ἀφοσιώθηκε στὴν καλύτερενα τῶν ὁρῶν τῆς ζωῆς τῶν ἱερῶν της. Σινάμα, τὴν εἶχε καταλάβει μεγάλη θρησκομανία. Ἐχτισε ἓνα μοναστήρι ἔξω ἀπὸ τὴν Κοιταῖδα καὶ περνοῦσε ἐκεῖ τὸν περισσότερο καιρὸ της, προσευχομένη διαρκῶς.

Στὸ μοναστήρι αὐτὸ ἱστῶχε ἓνα δομάτιο, ὅπου κανεὶς δέν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μῆ. Στὸ δομάτιο ἐκεῖνο, ἡ Θαιμά φύλαγε βασιλομένο τὸ κεφάλι τοῦ συζύγου της, μέσα σ' ἓνα σκαλισμὸν χρυσοῦ ζωότιο. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ περιβάλλοντός της τὴν ἐβλέπαν συχνά νὰ μπαίνει στὸ δομάτιο αὐτὸ καί νὰ μὴν πολλές ὥρες. Καί βταν ἔβγαλε πάλι ἔξω, τὰ ἴατιά της ἦσαν κλαμμένα.

Φαίνεται πὸς ἡ Θαιμά δέν ἔπαψε ποτὲ ν' ἀγαπᾶ τὸν ἄπιστο ἄντρα της, τὸν ὅποιο βρέθηκε στὴ σκληρὴ ἀνάγκη νὰ σκοτώσῃ μέ τὰ ἴδια της τὰ χέρια.

Ἄσ' ὅλα τὰ οἰκοδομήματα ποὺ ἔχτισε ἡ Θαιμά στὴν Κοιταῖδα, δέν σώζεται σήμερα οὔτε τὸ παραμικρὸ ἐρεῖπω. Ὁστόσο, ἡ ἀνάμνησις τῆς μεγάλης αὐτῆς βασίλισσας καί τῆς δυστυχισμένης συζύγου, μὴνεί πάντοτε ζοηρὴ στὴν ψυχὴ τῶν Γεωργιανῶν, ποὺ μιλοῦν γι' αὐτὴν μέ συγκινητικὸ θαυμασιό. Ὅπως μιλᾶ κάθε λαὸς γιά ἓνα θρυλικὸ πρόσωπο τῆς ιστορίας του.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΟΙ ΑΙΩΝΙΟΙ ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΙ

Ἐνας φιλόλογος κάποτε διέπραξε τὴν ἔξῃς ἀφηρημάδα :

Μιά μέρα, κρινίζοντας τὸ τομπουκι του, πῆγε νὰ κἀμὴ μὲ ἐπίσκεψη σ' ἓνα σπίτι. Ὅταν ἔφτασε στὸν προθάλαμο, ἔβγαλε μέ τὸ ἓνα χέρι του τὸ καπέλλο ἀπ' τὸ κεφάλι του καί μέ τ' ἄλλο τὸ τομπουκι ἀπ' τὸ στόμα του. Στάθηκε λοιπὸν μπροστά στὴν κρεμάστρα καί ἀφοῦ κρέμασε... τὸ τομπουκι του, ἄρταξε στὰ δόντια του τὸ καπέλλο του καί προχώρησε εὐδυνεχῆ καί ἀξιαπρεπῆ στὴν αἰθουσα !...

Τὸ ἄκρον ἄκρον ὅμως τῆς ἀφηρημάδας τὸ διέπραξε ἓνας ἄλλος καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν.

Αὐτὸς γύριξε ἓνα βροχρὸν βράδι στὸ σπίτι του, καταμουσκεμμένος, γιατί ἡ ὀμπρέλλα του κροτοῦσε, δέν μπορούσε νὰ τὸν προστατεύσῃ ἀπ' τὴ σφοδρότητα τῆς βροχῆς.

Ὅταν μῆκε λοιπὸν στὸ δομάτιό του, τράβηξε πρὸς τὸ κρεβάτι του καί βάζοντας κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα τὴν ὀμπρέλλα του, πῆγε ὁ ἴδιος καί στάθηκε, μέ τὸ κεφάλι κάτω καί τὰ πόδια ἐπάνω, πίσω ἀπ' τὴν πόρτα γιά νὰ στραγγίξῃ !

Ἀναφέρεται ὅμως καί ἓνας ἄλλος ἱερωχλασικὸς ἀφηρημένος, ὁ ὅποιος ἔπεσε κάποτε θῆμα τῆς ἀφηρημάδας του :

Αὐτὸς, μιὰ μέρα, σηκώθηκε ἀπ' τὸ γραφεῖο του ποὺ ἐργαζόταν καί ἀφίνοντας τὸ ἀποσίγαρό του στὴν καρέκλα, πέταξε... τὸν ἑαυτὸ του ἀπ' τὸ παράθυρο !

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ἄπὸ τί πέθανε ὁ γιατρός τοῦ χωριοῦ. Ἡ κλασικὴ μῦθη τοῦ Καμπά. Πὸς τοῦ τὴν ἐμίμωσαν. Παλιεὲς ἀθηναϊκῆς ἐπιγραφῆς. Ὁ θάνατος ἑνὸς μπικρη. Στὸν ἄλλο κόσμο μέ μιὰ μπουκάλια ροῦμι ! Ἐνα κεφάλι ποῦ... στένεψε μέσα σέ εἰκοσιτέσσερες ὥρες !...

Ἐνας πρωτευουσιάνος ἐπεροχῆθη κάποτε ἓνα χωριὸ τῆς Ἀττικῆς, προκειμένου νὰ ἐνοικιάσῃ ἐκεῖ ἓνα σπίτι, γιά νὰ μείνῃ τὸ καλοκαίρι μέ τὴν οἰκογένειά του.

— Εἶνε λοιπὸν ἕγεινὸ τὸ χωριὸ σας ; Ἔχετε ὑγεία ἐδῶ ; ρώτησε τοὺς χωρικοὺς.

— Ὑγεία, λέει ; Ἄλλο τίποτε....

— Μά, πολλὴ ὑγεία ;

— Ὅση δέν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς. Ἀπὸ τότε ποὺ χρίστηκε τὸ χωριὸ, ἓνας μονάχα πέθανε καί αὐτὸς ἦταν γιατρός.

— Μπᾶ ! Κι' ἀπὸ τί πέθανε ;

— Πέθανε... ἀπὸ τὴν πείνα, γιατί δέν εἶχε κανέναν ἀρρωστο νὰ κούραρ !...

Στὴ Λαχαναγορὰ Ἀθηνῶν συνέθη στὰ 1899 τὸ ἔξῃς κομμοκοραγικὸ ἐπεισόδιο :

Κάποιος, Καμπᾶς ὀνομαζόμενος, ὁ ὅποιος εἶχε τὸ μειονέκτημα — ἢ μάλλον τὸ... πλεονέκτημα — νὰ διατηρῆ μιὰ τεραστία μῆτη, ὑφίστατο διαρκῶς τὰ πειράγματα τῶν γυναικῶν του μέ στοιχὴ ἀπάθεια. Μιά μέρα ὅμως τὸν παραφροναίσαν. Κι' ἀποφάσισε νὰ μὴν ξαναπατήσῃ στὴν ἀγορὰ.

Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ἔβγαλε, τὸν συνάντησε ἓνας γνωστός του ποὺ πάντα τὸν πειραζε.

— Πόσο χρόνων εἶνε ἡ μῆτη σου, Καμπᾶ ; τοῦ φώναξε.

Ὁ Καμπᾶς τότε δέν βάσταξε πειά. Χόθησε ἐπάνω του καί ἄρχισαν νὰ δέρονται ἀγρία.

Ἐξαίνα, ὁ Καμπᾶς ἔνοιωσε ἓναν τρομερὸ πόνο στὴ μῆτη καί ἄμεσως κατόπι εἶδε τὸν ἀντίπαλό του νὰ τὸ βάξῃ στὰ πόδια.

Τί εἶχε συμβεῖ ;

Ὁ ἀθεόφοβος τοῦ εἶχε κόψει τὴ μῆτη πέρα-πέρα μέ τὰ δόντια !...

Ὅταν ἀργότερα ἔγινε ἡ σχετικὴ δίκη στὸ Πλημμελειοδικεῖο Ἀθηνῶν, ὁ δραστικὸς προσπάθησε νὰ δικαιολογηθῆ, λέγοντας ὅτι δέν ἔκαμε καί κανένα μεγάλο κακὸ στὸν Καμπᾶ, ἀντιθέτως μάλιστα τοῦ μίμωχε τὴν ἀνοικονόμητη μῆτη του ! Μά τὸ δικαστήριο δέν συμφώνησε μέ τὸν κατηγορούμενο, καί τὸν κατεδίκασε σ' ἓνὸς ἔτους φυλάκεια.

Σ' ἓνα μαγαζὶ τῆς ὁδοῦ Πατριῶν ὑπῆρχε κάποτε ἡ ἔξῃς ἐπιγραφή :

«Γαλανθοκοπωλεῖον Σκαμπούγερα. Πουλῆται κριθᾶρι σάνος καί ἄχισα. Εἰς τιμαῖς συγκυκαταδικαίς. Τρέξτε πρὶν σοδοῦν !»

Καί σ' ἓνα καπελλάδικο :

«Ἐργαστάσιον κατασκευῆς γυναικείων καπελλῶν καί κορασιῶν.»

Ἡ πιὸ ἔξωφρενικὴ ὅμως ἐπιγραφή εἶνε ἡ ἔξῃς : «Γεώρ. Κιούσης. Σανοποιὸς τοῦ ἐπάγγελμα. Πέριξ τῶν σταθμῶν τῆς πελοποννήσεως !»

Σέ μιὰ ἐφημερίδα τοῦ Ἀγρινίου ἐδημοσιεύθη ἡ ἔξῃς εἰδήσις : «Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐν Αἰτωλικῷ ἀπετίωσαν εἰς γέρον, Γ. Πολυμῆρης ὀνομαζόμενος, ἄνθρωπος τῆς αἰωνίου ταξέρας. Καί ἡ τελευταία διαταγὴ τοῦ ἦτο νὰ θέσουν ἐντός τοῦ φρετέρον του μιαν μεγάλην φιάλην ροῦμι. Καί οἱ οἰκτεῖοι του καί οἱ φίλοι του, σεβασθέντες τὴν τελευταίαν ἐπιθυμίαν του, τὴν ἐξετέλεσαν.

Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο ἡ ἐκφορά του, αἰφνης πίπτει ἡ φιάλη ἐκ τοῦ φρετέρον καί θρυμματίζεται. Τοῦτο ἀναγκάζει ἓναν νὰ προμηθευθῆ ἕτεραν φιάλην μέ ροῦμι, τὴν ὁποίαν ἔθεσαν ἐπὶ τοῦ φρετέρον καθ' ἣν στιγμὴν ἐπῆλθε ἡ νεκροσύνη ἀκολουθία. Ὅταν δὲ κατετέθη εἰς τὸν τάφον, ἐξοφίθησαν καί τρεῖς πυροβολισμοί.»

Κάποιος Ἀθηναῖος ἀγόρασε μιὰ μέρα ἓνα καπέλλο, ἀλλὰ τὴν ἐπομένη εἶδε πὸς τοῦ ἐρχόταν ποῦν πλάτυ. Πῆγε λοιπὸν πίσω στὸ κατᾶστημα γιά νὰ τὸ ἀλλάξῃ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, ἀλλὰ γδὲς σὰς πῆγαμε ἰσα-ἰσα καί μάλιστα μοῦ φαίνεται ὅτι σὰς ἐστένευσ καί λιγᾶς.

— Καί μὲνα ἔτσι μοῦ φαίνεται. Σήμερα ὅμως γιατί πλάτυνε;

— Ἐβρω καί ἐγὼ, κύριε... Ἴσως νὰ στένεψε... τὸ κεφάλι σας !